

Jednotný hlas vládní koalice končí, klíčové reformy jsou bojem o voliče

- CZ24 News | 11. dubna 2023

ČESKO: Konsolidační balíček na ozdravení veřejných financí a důchodová reforma, to jsou dvě zcela zásadní opatření, která hýbou politikou. Podle politologů, které oslovil deník Echo24, jsou oba připravované kroky nemilosrdným testem politických cílů jednotlivých stran ve vládě Petra Fialy (ODS). Naznačily to alternativní návrhy koaličních partnerů, které mají vést ke konsolidaci rozpočtu. Vládní strany totiž musí bojovat o své voliče, což může vést k tomu, že dosavadní jednotné vystupování brzy skončí.

Stopadesátimiliardový balíček hnutí STAN, 140 miliard u Pirátů, zvýšení základní sazby DPH u TOP 09 či zvýšení daně z příjmů u lidovců. Takové návrhy znějí od partnerů ODS, která disponuje skrze Zbyňka Stanjuru ministerstvem financí. Sám Stanjura a jeho resort opakovaně mluví o „nejméně sedmdesáti miliardách“ s tím, že hlavní je hledat škrty, nikoliv zásadně zvyšovat příjmy rozpočtu, tedy zvyšovat daně. Sama ODS má s přístupem koaličních stran problém, například podle ekonomického experta strany Jana Skopečka je nepochopitelné, proč vládní subjekty po měsících vyjednávání vypustily své návrhy do médií.

S nejnovějším návrhem na změny sazeb DPH přišel ministr financí Stanjura v pondělí v České televizi.

Politologové, které oslovil deník Echo24, se domnívají, že jednotný hlas, kterým vláda komunikovala, se chýlí ke konci. „Daně a důchody budou nemilosrdně testovat nejen programovou, ale i procedurální soudržnost koalice. Přece jen jde o velmi důležité politiky, jednotlivé strany volí trochu jiné segmenty voličů s jinými preferencemi ohledně jejich nastavení, a pokud se zejména uvnitř ODS objevují úvahy, že by v příštích volbách nemusely strany kandidovat jako Spolu, menším stranám vznikají pobídky se od ODS odlišit,“ uvedl pro Echo24 politolog Roman Chytilík z Institutu SYRI a Masarykovy univerzity v Brně.

„V důsledku tedy chování vládních stran nesouvisí jen s obsahem obou politik, ale i s koaliční ‚metahrou‘, v níž si jednotlivé strany potřebují v některých tématech vybudovat silnější pozice pro případ, že by kandidovaly či byly donuceny kandidovat samostatně,“ uvedl Chytilík.

Politolog Jan Kubáček očekává, že hlasování o ekonomických změnách všeho druhu, povětšinou charakteru zdražení, bude první velkou zkouškou odolnosti vládní koalice. „Na jedné straně mezi ODS a TOP 09 na jedné straně a KDU-ČSL a hnutím STAN na straně druhé. Dále se pak ukáže míra emancipace v rámci vlády u Pirátů,“ míní Kubáček.

„Očekávám první třenice, nucené ústupky, které si začnou vládní strany mezi sebou vracet a de facto tím začnou ofukávat terén před přípravou témat na volby do Evropského parlamentu v roce 2024, potažmo krajské ve stejném roce. Očekávám, že končí pevné stmelení a začnou první politické spory, protože jde o klíčové téma, pro stát i voliče – o peníze a stav peněženek,“ uvedl Kubáček. „Každá ze stran potřebuje ukázat, že je silnou a určující v rámci vládní koalice před svými cílovými skupinami. Doba jednoho hlasu ze strany vládní koalice právě končí,“ řekl deníku Echo24 Kubáček.

Kubáček již dříve deníku Echo24 řekl, že síle ODS, která samostatně vychází z průzkumů jako nejsilnější z vládních stran, pomáhá mimo jiné spor mezi Petrem Fialou a Andrejem Babišem (ANO), respektive to, že ODS je vnímána jako synonymum vlády. Jak občanští demokraté, tak hnutí ANO

podle Kubáčka vysílají k voličům jednoznačnou zprávu „Nevolte kovaříčky, volte kováře“.

Vymezit se potřebují hlavně Piráti, hnutí STAN také

Ostatním subjektům se podle Kubáčka nedaří vytvořit další mocenské jádro, tedy jakýsi třetí „mocenský subjekt“, který by reálně mohl vstoupit do hry a k němuž by se mohla větší část voličů přesunout s vidinou skutečné politické perspektivy. Jasně to je podle něj vidět u toho, že hnutí ANO začíná postupně přebírat voliče SPD, problém ale mají třeba i Piráti a STAN. Od dob Josefa Luxe v pozici předsedy KDU-ČSL v době, kdy ČSSD vedl Miloš Zeman a ODS Václav Klaus, se podle Kubáčka v zásadě nikomu nepodařilo vytvořit stranu, která by dokázala konkurovat dvěma největším subjektům na politickém poli.

Politolog Aleš Michal z Fakulty sociálních věd Univerzity Karlovy deníku Echo24 sdělil, že přístup stran vládní koalice k jednotlivým reformním balíčkům podle něj bude hodně záviset na podobě předvolební kampaně před volbami do Evropského parlamentu a následně před volbami sněmovními. „Jako o reálné variantě se uvažuje o postavení jednotné kandidátky koalice Spolu i do evropských voleb, což může velmi zklidnit situaci. Zúčastněné strany na sebe totiž nebudou mít tak silnou potřebu útočit, jako by tomu bylo v době ostré kampaně,“ uvedl.

„Určitě se dají očekávat rozdílné názory, už nyní se s některými svými postoji například hodně odlišuje KDU-ČSL, nicméně vše v intencích běžného politického provozu. Jiný případ může nastat u Pirátů, kteří před evropskými volbami budou v jiné pozici a budou se potřebovat vymezit a odlišit od ostatních vládních stran. Dá se tedy očekávat, že silnější kritika směřující k některým vládním krokům přijde spíše od nich, případně od hnutí STAN,“ řekl pro Echo24 Michal.

Podle něj je třeba zdůraznit, že otevřená debata o reformách v době, kdy má vládní koalice celkem bezprecedentní možnost provádět některá dlouhodobá a nepopulární opatření, protože před volbami do EP lze snadno postavit kampaň na zahraničně-politických tématech, patří k politické realitě v klasické demokracii. „Tím se současná diskuze nikterak neodlišuje,“ uvedl Michal.

[ZDROJ](#)